

CONFORM CU ORIGINALUL

Nr. ____ / 53.883 / 2019 / 807 2019

Nr. 6.951 / M.R.P.
Data 09.07.2019SG: 4174
16.07.2019

Către: Domnul Remus - Mihai GOȚIU

Senator

Parlamentul României - Senatul

Ref: interpelarea prezentată în ședința Senatului din data de 03.06.2019, cu obiectul „Dacă ceva nu trebuie să existe, are voie să funcționeze?”

Stimate Domnule Senator,

11.06
Din interpelarea sus-menționată reținem că dumneavoastră solicitați ministrului justiției exprimarea punctului de vedere asupra efectelor unei hotărâri judecătorești de anulare a unei autorizații de mediu (Sentința civilă nr. 1816 din 15.11.2017 a Tribunalului Hunedoara, definitivă prin Decizia civilă nr. 3663/2018 a Curții de Apel Alba Iulia), interesându-vă în acest sens (i) dacă hotărârea este sau nu obligatorie pentru autoritatea de mediu pârâtă și (ii) care este sancțiunea aplicabilă în cazul nerespectării sale.

În legătură cu obiectul interpelării menționăm dintru început că, potrivit dispozițiilor art. 2 și art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 652/2009¹, atribuțiile Ministerului Justiției vizează exclusiv asigurarea condițiilor necesare bunei funcționări a sistemului judiciar și a înfăptuirii justiției ca serviciu public și că, acționând în limitele competențelor sale, Ministerul Justiției nu este abilitat să exprime puncte de vedere asupra modului de interpretare și aplicare a legii în cazuri concrete și nici să se pronunțe asupra conținutului sau efectelor unor hotărâri judecătorești.

Astfel, potrivit Constituției României, republicate, „justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege” [art. 126 alin. (1)], iar „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii” [art. 124 alin. (3)]; totodată, conform art. 2 alin. (4) din Legea nr. 303/2004², asemenea oricărei persoane, organizații, autorități sau instituții, Ministerul Justiției este dator să respecte independența judecătorilor.

¹ privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 29.06.2009, cu modificările și completările ulterioare

² privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13.09.2005, cu modificările și completările ulterioare

Sub această rezervă, cu privire la chestiunile de drept ridicate arătăm următoarele:

I. Potrivit art. 430 Cod pr. civilă, „hotărârea judecătorească ce soluționează, în tot sau în parte, fondul procesului (...) are, de la pronunțare, *autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea tranșată*” [alin. (1)], iar autoritatea de lucru judecat „*privește dispozitivul, precum și considerentele pe care acesta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasă*” [alin. (2)].

În ce privește considerentele hotărârii judecătorești, în literatura de specialitate³ s-a arătat că se bucură de autoritate de lucru judecat nu doar *considerentele decisive*, acele motive care constituie fundamentul hotărârii, explicația soluției adoptate prin dispozitiv, ci și *considerentele decizorii sau cu valoare decizională*, cele care conțin soluția asupra unei chestiuni litigioase deduse judecății pe cale incidentală și care, astfel, nu se regăsește în dispozitiv.

Sub aspectul efectelor lucrului judecat, hotărârea judecătorească definitivă împiedică o nouă judecată între aceleași părți, cu privire la același obiect și fondată pe aceeași cauză (*bis de idem re ne sit actio*)⁴ și, de asemenea, ceea ce s-a statuat definitiv printr-o hotărâre judecătorească nu poate fi contrazis printr-o altă hotărâre (*res iudicata pro veritate habetur*)⁵, ci se opune cu putere de lucru judecat.

În fine, întrucât potrivit art. 435 alin. (1) Cod pr. civilă „Hotărârea judecătorească este obligatorie și produce efecte numai între părți și succesorii acestora”, părțile litigiului soluționat definitiv trebuie să se supună efectelor lucrului judecat și să își conformeze conduita celor stabilite în hotărâre.

Concluzionând, în raport de cele expuse anterior apreciem că, deși anularea unei autorizații nu împiedică solicitarea unei noi autorizații pentru aceeași activitate, autoritatea publică solicitată trebuie să țină seama de *considerentele hotărârii judecătorești* și să refuze emiterea acesteia dacă motivele de anulare reținute de instanță subzistă.

Aceeași concluzie rezultă și din interpretarea art. 14 alin. (5) din Legea nr. 554/2004⁶, căci dacă hotărârea judecătorească *de suspendare* a executării unui act administrativ, ce se întemeiază numai pe „o îndoială serioasă în privința legalității actului”⁷, își extinde efectele asupra actelor administrative cu același conținut emise ulterior, determinând suspendarea de drept a acestora⁸, pentru a oferi astfel o protecție suplimentară contra abuzurilor administrației, a *fortiori* și în considerarea aceleiași *ratio legis*, o hotărâre a judecătorească *de anulare* a actului administrativ, ce constată în mod definitiv nelegalitatea acestuia, *interzice implicit autorității publice pârâte emiterea în aceeași cauză a unui alt act administrativ cu nerespectarea aceluiași cerințe legale*.

³ G. Boroș, M. Stancu, Drept procesual civil, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 642 - 643

⁴ Consacrând *aspectul negativ al lucrului judecat*, art. 431 alin. (1) Cod pr. civilă prevede că „Nimeni nu poate fi chemat în judecată de două ori în aceeași calitate, în temeiul aceleiași cauze și pentru același obiect.”

⁵ Art. 431 alin. (2) Cod pr. civilă reglementează *aspectul pozitiv* al lucrului judecat astfel: „Oricare dintre părți poate opune lucrul anterior judecat într-un alt litigiu, dacă are legătură cu soluționarea acestuia din urmă.”

⁶ Legea contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 07.12.2004, cu modificările și completările ulterioare

⁷ Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, „*În cazuri bine justificate* și pentru prevenirea unei pagube iminente, după sesizarea, în condițiile art. 7, a autorității publice care a emis actul sau a autorității ierarhic superioare, persoana vătămată poate să ceară instanței competente să dispună suspendarea executării actului administrativ unilateral până la pronunțarea instanței de fond. (...)”, iar conform art. 2 alin. (1) lit. t) din Lege, prin „*cazuri bine justificate*” se înțeleg „*împrejurările legate de starea de fapt și de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ*”.

⁸ Conform art. 14 alin. (5) din Legea nr. 544/2004, „În ipoteza în care se emite un nou act administrativ cu același conținut ca și cel suspendat de către instanță, acesta este suspendat de drept, în acest caz nu este obligatorie plângerea prealabilă.”

II. În măsura în care vizează exclusiv anularea actului administrativ, hotărârea judecătorească referită în interpelare nu este susceptibilă de executare silită, deoarece efectul anulării se produce automat, prin rămânerea sa definitivă. În consecință, în cazul său nu sunt aplicabile sancțiunea și penalitățile prevăzute la art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, acestea fiind incidente numai în cazul hotărârilor judecătorești prin care autoritatea publică este obligată „să încheie, să înlocuiască sau să modifice actul administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze anumite operațiuni administrative” (art. 24 alin. (1) din Lege).

Cu toate acestea, emiterea unei noi autorizații de mediu cu încălcarea dispozițiilor legale poate întruni elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu (art. 297 Cod penal), dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în norma de incriminare.

În considerarea obiectului întrebării, pentru informații suplimentare vă sugerăm să vă adresați Ministerului Mediului.

Cu deosebită considerație,

Ana BIRCHALL

Ministrul Justiției

Viceprim-ministru pentru implementarea parteneriatelor strategice ale României, interimar

